

Tretton dagar

Vad utspelade sig egentligen i maktens korridorer under Cuba-krisen hösten 1962 då världen stod inför hotet av ett kärnvapenkrig? Filmen Tretton dagar är ett försök att skildra maktspelet i Vita Huset samt oron och rädslan hos president John F Kennedy och hans närmaste män under dessa kritiska dagar. Tretton dagar är en politisk thriller och ett spännande tidsdokument men samtidigt en amerikansk inlaga. Det är USA som formulerar sin syn på historien. Och är Vita Husets korridorer synonymt med Makten i världen?

Åldersrekommendation: gymnasiet

En filmhandledning av
Anna Magnusson

Persongalleri Cubakrisen

- John F Kennedy** – USA:s president 1961-63, demokrat
Robert F Kennedy - justitieminister, bror till presidenten
Kenneth P O'Donnell – presidentens politiske rådgivare
Dean Rusk – utrikesminister 1961-69
Robert S McNamara – försvarsminister
Curtis LeMay – flygvapenchef
McGeorge Bundy – presidentens rådgivare i säkerhetsfrågor
Ted Sorensen – presidentens talskrivare
Pierre Salinger – pressekreterare
Adlai Stevenson – USA:s FN-ambassadör
Dean Acheson – demokratisk politiker, utrikesminister 1949-53
Maxwell D Taylor – generalstabschef
John McCone – CIA-chef
William B Ecker – kommandörkapten
Robert Anderson Jr – major, den ende förölyckade i Cubakrisen
Nikita Chrusjtjov – parti- och statschef i Sovjetunionen 1958 - 64
Andrej Gromyko – utrikesminister 1957 - 85
Anatolij Dobrynin – Sovjetunionens ambassadör i Washington
Valerian Zorin – Sovjetunionens FN-ambassadör

Filmens handling

Oktober 1962. Ett amerikanskt flygplan är ute på spionuppdrag över Cuba.

Bröderna Kennedy, Bobby och JFK samt O'Donnell i Ovala rummet i Vita Huset.

Piloten kommer hem med en mängd fotografier, som visar avskjutningsramper utplacerade i landskapet.

Intet ont anande vaknar Kenneth P O'Donnell på morgonen. Han är far till sex barn men också president John F Kennedys personlige rådgivare. Under frukosten med familjen näpsar han sin äldste son för de dåliga betyg han visar, men snart styr han kosan mot Vita Huset. Visslande börjar han arbetsdagen bland kollegerna i presidentpalatsets vita korridorer. Men så snart presidentstaben blir varse de oroväckande fotografierna byts de bekymmerslösa visslingarna mot betydligt allvarligare tongångar. John F Kennedy (JFK) och hans närmaste män – brodern och justitieministern Robert F Kennedy (RFK) och Kenneth P O'Donnell – inrättar ett krigsråd, bestående av landets högsta politiska och militära ledning – bland andra utrikesminister Dean Rusk och försvarsminister Robert McNamara. Gruppen får så småningom namnet Excomm (Executive Committee). Vid deras första möte får presidenten rådet att invadera Cuba för att visa Sovjetunionen att de inte accepterar någon upprustning så nära USA:s gräns. JFK tar inga beslut, men efter mötets slut då han är ensam med RFK och O'Donnell, tappar han masken och lugnar sig med nervtabletter och whisky. Han är rädd för vad en invasion av Cuba skulle kunna innebära – nämligen ett tredje världskrig.

Presidentens lilla trojka framstår som betydligt mer fredlig än resten av hög-

djuren i Vita Huset och försvarets högkvarter Pentagon. När det visar sig att det är sovjetiska interkontinentala kärnvapenmissiler som har placerats på Cuba försöker så gott som alla stabsschefer övertyga presidenten om en motattack. "Den stora röda hunden gräver på vår bakgård och vi har rätt att skjuta den" hävdar flygvapenchefen Curtis LeMay.

Gentemot allmänheten försöker JFK upprätthålla skenet av att allt är normalt i landet. Han reser som planerat till ett kampanjmöte för demokraterna i Connecticut och försöker hålla pressen ovetande om vad som inträffat på Cuba och om maktspelet i Vita Huset. Då CIA-experters analyser visar att missilerna inom kort kommer att vara klara att avfyra och att de kan nå mål överallt i USA rekommenderar ExComm att Cuba ska utsättas för ett omedelbart flyganfall.

Presidenten kallar Sovjetunionens utrikesminister Andrej Gromyko till Vita Huset. Denne nekar till att det finns kärnvapen på Cuba. Pressen är nyfiken, men O'Donnell låter inte journalisterna få veta något. Också presidentens pressekreterare Pierre Salinger hålls för säkerhets skull ovetande om det inträffade. O'Donnell går till och med så långt att han hotar en reporter, som fått nys om att något är på gång på Cuba. Det anses än så länge som ödesdigert att låta krisen komma till allmänhetens kännedom.

Presidentens rådgivare förespråkar nu två alternativ. Det ena är blockad, eller

så kallad karantän, till havs för att hindra sovjetiska fartyg med robotar att nå fram till Cuba. Det andra, vilket de militära cheferna framför allt rekommenderar, är flyganfall följda av en fullskalig invasion av Cuba. Presidenten ger sin talsskrivare Ted Sorenson order om att förbereda ett tal för vardera alternativet. Talet ska han hålla för det amerikanska folket i TV.

JFK väljer blockad kopplad till ett ultimatum. Om Sovjetunionen låter sina skepp fortsätta mot Cuba och arbetar vidare med att göra missilerna operativa ämnar han ge order om militärt anfall. Strax innan han ska hålla sitt TV-tal träffas han och O'Donnell i Ovals rummet. JFK visar sig svag och säger till och med att han för en sekund samma morgon hade önskat att han inte var president. O'Donnell peppar honom. De har stått vid varandras sida sedan skoltiden och O'Donnell har det allra största förtroendet för presidentens omdöme, intelligens och godhet.

Folk över hela USA lyssnar när JFK håller sitt dramatiska TV-tal som avslutas med orden:

"Vårt mål är inte maktens seger utan rättens vidmakthållande – inte fred till priset av frihet, utan både fred och frihet här på vårt halvklot och, hoppas vi, runt om i världen. Gud give att detta mål ska kunna förverkligas."

JFK och hans trojka vill undvika krig, men känner sig motarbetade av stabscheferna och de tjugo kongressmedlemmar presidenten träffar strax före sitt TV-tal. De tycker att presidentens handlande är för lamt och att en blockad är långsam och ineffektiv. När ännu en flygfotoråd över Cuba planeras tar O'Donnell direkt kontakt med kommandörkapten William B Ecker som ska leda uppdraget. Uppmaningen han lämnar är "Bli inte beskjutet!". Ett anfall skulle nämligen innebära att USA tvingas försvara sina landsmän genom att själva anfälla. Piloten lovar att göra vad han kan, men kommer ändå hem med vingarna sönderskjutna. Efter flygningen vill General LeMay på Pentagon träffa Ecker personligen – för att ta del av fotona, heter det, men vad han naturligtvis också vill veta är om det har öppnats eld mot de amerikanska planen. Ecker tvekar inte en sekund när han svarar att uppdraget gick som smort – han är lojal mot presidenten och O'Donnell.

Natten innan karantänen ska träda i kraft är ödesmättad. O'Donnell ringer oroligt sin fru och uppmanar henne att vara beredd på att fly hemmet vid ett eventuellt anfall. Själva uppsöker han en kyrka som håller öppet dygnet runt för

att folk ska kunna bikta sig och be för freden. USA:s kärnvapenstyrkor intar nu positionen Defcon 2. (Defcon = Defense Condition, Defcon 5 = fred, Defcon 1 = krig).

Den 24 oktober klockan tio ska karantänen träda i kraft. Det blir mycket nervösa minuter för alla inblandade. Till en början märks inga tecken på att de sovjetiska robotfartygen ska stanna. Till råga på allt upptäcks en sovjetisk ubåt, som rör sig nära spärrgränsen. Presidenten ger order direkt till kaptenen på jagaren "Joseph P Kennedy" om att ge eld och på så vis tvinga upp ubåten. Men innan ordern hinna utföras tvärstannar de sovjetiska skeppen för att snart vända om. Jubel utbryter bland presidenten och hans rådgivare. Sovjetunionens statschef Nikita Chrusjtjov utmanar alltså inte karantänen. Men glädjen förbyts snart i ny oro när det visar sig att sex av fartygen fortsätter mot Cuba.

Nu sätts hoppet till USA:s FN-ambassadör Adlai Stevenson. Strax innan han ska tala i FN blir han uppringd av O'Donnell, som kommer med uppmuntrande ord. Det blir ett dramatiskt möte mellan Stevenson och den sovjetiske FN-ambassadören Zorin. På Stevensons direkta fråga om det finns robotar på Cuba svarar Zorin undvikande. Följande ordväxling äger rum ambassadörerna emellan:

Stevenson: Vill ni, ambassadör Zorin, förneka att Sovjetunionen har installerat och fortsätter installera medeldistansrobotar på Cuba? Ja eller nej? Vänta inte på översättningen – ja eller nej?

Zorin: Ni ska få svar när tiden är inne.

Stevenson: Jag kan vänta på ert svar tills helvetet frusit igen om det är då ni tänker svara. Men jag kan också lägga fram bevisen här och nu.

Därefter visar Stevenson uppförstorade flygfotografier där robotramperna är synliga. John Scali, reporter på ABC, uppsöker Vita Huset. Han har fått ett telefonsamtal från Alexander S Fomin, rådgivare vid den sovjetiska ambassaden. Denne har sagt sig komma med en sovjetisk fredstrevare. O'Donnell luskar reda på att Fomin och Chrusjtjov är gamla krigskamrater. På UD:s och presidentens order träffar Scali Fomin och låter honom meddela att nationerna kan lösa krisen på fredlig väg, men att tiden är knapp. Under kvällen kommer ett brev från Chrusjtjov, där han erbjuder sig att dra tillbaka missilerna på Cuba om USA lovar att inte invadera landet.

Men morgonen därpå kommer ett nytt brev från Moskva, i vilket Chrusjtjov kräver att USA ska dra tillbaka sina raketbaser från Turkiet. Samma eftermiddag

ringer O'Donnell upp major Rudolph Anderson jr, som på nytt ska flyga över Cuba. O'Donnell uppmanar piloten att inte låta sig bli nedskjuten. Dessvärre skjuts den unge pilotens U-2-plan ned och han omkommer, vilket får till följd att de amerikanska stabscheferna meddelar att försvaret inom 24 timmar står beredda att genomföra en fullskalig invasion av Kuba.

O'Donnell lämnar för ett par timmar Vita Huset för att söka upp sin äldste son på baseballplanen. Han söker kontakt och vill be om ursäkt för att han tidigare varit arg.

Väl tillbaka i maktens korridorer får O'Donnell ett meddelande av RFK. "Presidenten är villig att lämna Turkiet" står det. Men O'Donnell opponerar sig mot detta. Om de lovar att nedrusta i Turkiet kommer de snart att tvingas nedrusta även på andra viktigare platser. På kvällen skjutsar O'Donnell RFK till justitiedepartementet, där han ska sammanträffa med den sovjetiske ambassadören Dobrynin. RFK meddelar att om inte ryssarna tar bort missilerna på Cuba så kommer USA att göra det. Han talar också om att all byteshandel med baserna i Turkiet är utesluten. Ett svar på detta ultimatum måste vara Washington tillhanda påföljande dag. Under mötet sitter O'Donnell i väntrummet, där en märkbart nervös rysk kvinnlig tjänsteman också sitter. "Vem är du?" frågar kvinnan. "En vän" svarar O'Donnell.

När O'Donnell kommer hem till sin fru väntar ännu en orolig natt. "Om solen går upp i morgon beror det endast på människors goda vilja", säger han till henne. Vi förstår att hotet om kärnvapenkrig är överhängande. Ett antal kärnvapenexplosioner visas i en drömsekvens. Men på morgonen vaknar O'Donnell och hans fru omslingrade hemma i sängen. Chrusjtjov håller ett tal i rysk radio där han för att bevara världsfreden ger med på att dra tillbaka missilerna från Cuba.

Det är en underbar morgon och O'Donnell äter åter frukost med sin familj, som gör sig redo att gå till kyrkan. Han är mycket dämpad och när barnen frågar varför, säger han: "Solen gick upp. Varje morgon solen går upp säger något om oss människor". När den röda arbetstelefonen i köket ringer struntar han i att svara.

I Vita Huset är stämningen hög. JFK träffar Vita Husets medarbetare och firar tillsammans med dem att krisen är över och poängter även Chrusjtjovs roll för krisens lyckliga lösning.

I filmens slutsekvens står O'Donnell på presidentens rum och läser ett ordspråk på en plakett: "Herre, ditt hav är så stort och min båt är så liten". RFK och JFK ropar på honom från rosenträdgården

och han förenas med de två vännerna. De tre försöker verbalisera vad de har varit med om under de senaste tretton dagarna, men finner inte ord. I stället tar O'Donnell upp JFK:s baseball och de börjar kasta den.

John F Kennedys verkliga röst ligger voice-over i slutet av filmen: "Vi bor alla på denna lilla planet och vi andas alla samma luft. Vi vill alla ha en framtid för våra barn och vi är alla dödliga."

Före och efter Cubakrisen

Vad orsakade egentligen Cubakrisen?

Det så kallade kalla kriget mellan stormakterna USA och Sovjetunionen hade alltsedan andra världskrigets slut förvärrats och dessa oktoberdagar 1962 nådde det sin absoluta fryspunkt.

På Cuba hade Fidel Castro 1959 tagit makten genom en statskupp. USA bestämde sig för att bromsa den revolutionära utvecklingen och införde bland annat importstopp av kubanskt socker. I början av 1961 hade alla diplomatiska förbindelser mellan Cuba och USA upphört. I april 1961 genomförde en USA-stödd exilkubansk styrka en militärtack mot den kubanska Grisbukten med syfte att störta Castros vänsterregim. Den invasionen blev ett fiasko. Den kämpades ned på några dagar och konflikten mellan Cuba och USA förstärktes.

Bättre var Cubas relationer med Sovjetunionen, som förstas gärna stöttade ett land som strävade efter kommunism och socialism. Bland annat levererade Sovjetunionen sedan 1959 vapen till landet, vilket inte minst var ett sätt för stormakten i öst att flytta fram sina positioner i det kalla kriget. I och med Grisbuktsinvasionen började Sovjetunionen även leverera kärnvapenrobotar till Cuba. I oktober 1962 nådde så konflikten de båda stormakterna emellan sin kulmen på grund av USA:s kraftiga reaktion inför dessa kärnvapeninstallationer.

Cubakrisen ledde till en prestigevinst för Kennedy och till att Chrusjtjov tappade i popularitet i Sovjetunionen. Men krisen medförde också ett töväder i det kalla kriget. En direkt telefonlinje – heta linjen – upprättades mellan Vita Huset och Kreml för att minska risken för missförstånd om misstänkta kärnvapenanfall. I augusti 1963 avtalade stormakterna om partiellt kärnvapenprovstopp. Några år senare – 1968 – träffades ett avtal om förbud mot kärnvapenspridning. Cubakrisen brukar därför betraktas som en avgörande vändpunkt i det kalla kriget.

★ Hur upplever vi det kalla kriget i

dag? Rädslan för atombomben, finns den? Hur såg den rädslan ut då? Upplever vi USA som segrare i Cubakrisen? Vilken kunskap har vi om Sovjetunionens roll?

I filmen nämns Grisbukten mycket flyktigt. En händelse 1961 där amerikaner och exilkubaner med den amerikanska regeringens goda minne och ekonomiska stöd sökte invadera Cuba men som blev ett totalt misslyckande och en svidande amerikansk prestigeförlust.

★ Varför väljer filmens producent att börja sin historia efter Grisbukten, som ju trots allt är intimt förknippad med händelseutvecklingen under Cubakrisen?

Fiktion och verklighet

Tretton dagar är en spelfilm producerad i USA. Detta faktum gör att vi naturligtvis inte kan betrakta *Tretton dagar* som en objektiv och sann skildring av Cubakrisen, även om det yttre händelseförloppet i stort stämmer överens med verkligheten. Filmen är berättad ur en amerikansk synvinkel och för att rymmas inom loppet av en (om än väl tilltagen) långfilm är historien kraftigt förenkla. Exempelvis kommenteras inte kubanernas och Castros roll i krisen över huvud taget.

Tretton dagar är inte rakt av en fiktiv film. Det går att dela in filmmaterialet i *Tretton dagar* i fem olika kategorier:

1) Verkligt nyhetsmaterial. I filmen ser vi sextioalets amerikanske nyhetsankare Walter Cronkite rapportera om Cubakrisen. Cronkite arbetade på CBS mellan åren 1962 och 1981.

2) Verklig ljudåtergivning. I filmens slutscen hör vi John F Kennedys riktiga röst. Brottstyckena av det tal vi hör höll han egentligen ett knappt år efter Cubakrisen – i augusti 1963.

3) Exakt återgiven dialog. En del av filmens dialog har ordagrant hämtats från bandinspelningar från Vita Huset. Dessa bandinspelningar är nedtecknade i boken "The Kennedy tapes – inside The White House during the Cuban Missile Crisis" – som manuset till *Tretton dagar* bygger på.

4) Svartvita spelscener. Upphovsmännen har velat ge filmen en dokumentär prägel genom att återge vissa scener i svartvitt.

5) Spelscener i färg. Färgscenerna kan uppfattas som mer spekulativa. Exempelvis är alla scener där vi träffar O'Donnells familj i färg, eftersom dessa händelser är rent fiktiva.

Trots sina "dokumentära" inslag kan *Tretton dagar* aldrig bli annat än en partsinlaga. Alla bilder, vare sig de är

fiktiva eller dokumentära, är valda bilder för att uppnå en avsedd effekt. En dokumentär bild är med den analysen inte mer sann. Endast genom att söka sig till fler källor går det att skapa sig en någotsånär objektiv uppfattning om vad som egentligen hände under Cubakrisens tretton dagar. Hur sant är det till exempel att bröderna Kennedy var så "fredliga" som de tecknas i filmen och att de ställde sig negativa till en invasion av Cuba? Den svenske historikern Peter Englund är till exempel av en motsatt uppfattning. I en artikel i Dagens Nyheter i november 1998 skrev han: "Kennedys första reaktion var att släppa lös flygvapnet mot Cuba. Robert Kennedy, alltid mer terrierartad än sin bror, förespråkade invasion – för det internationella anseendets skull utförd efter en riggad provokation. Andra i den hastigt sammankallade krisstaben, bl a vissa militärer, höll tillbaka de två."

Sovjetunionens statschef Nikita Chrusjtjov redogör i sina Memoarer för hur han resonerade före, under och efter Cubakrisen. Han berättar om hur syftet med missilerna var att stärka Kuba och slå vakt om den nya vänsterinriktade samhällsordningen i landet. Enligt Chrusjtjov var detta det enda sättet att, efter Grisbukten, undvika ännu ett invasionsförsök av Cuba. Han skriver: "Vi hittade inte på något nytt. Vi kopierade bara de metoder som användes av våra motståndare när de omringade oss med sina baser. Det fanns missiler i Italien och Turkiet, för att inte tala om Storbritannien, Västtyskland och andra länder som var Förenta staternas NATO-allierade. Alla dessa missiler, flyg, ytfartyg och ubåtar, alla de militära medel som Förenta staterna förfogade över, var riktade mot Sovjetunionen (---) När allt kom omkring utnyttjade Amerika våra grannars territorium för att stationera sina raketer där. Nu när vi gjorde samma sak hotade de oss med krig."

★ När blir en bild "sann"? Kan en film vara objektiv över huvudtaget? Uppfattar vi *Tretton dagar* som en film med en kraftig proamerikansk vinkling? Lek med tanken på hur filmen skulle ha sett ut om den var regisserad av någon med prosovjetiska ideal.

Maktspellet i Vita Huset

I filmen *Tretton dagar* får vi upp ögonen för hur de dramatiska dagarna i oktober 1962 inte bara innebar en internationell kris, utan likafullt en intern sådan innanför Vita Husets väggar. Därinne stod politikernas diplomati mot militärernas vilja till krig. Filmen

hyllar den förhandlingskonst till exempel Stevenson visade prov på i FN och ett tydligt budskap är att samtal är en bättre metod än anfall även i en krissituation.

Av filmen *Tretton dagar* får vi intrycket att det under Cubakrisen, pågick ett verkligt maktspel inom Vita Huset och Pentagon. Militärerna försökte lura in presidenten i ett kärnvapenkrig och bröderna Kennedy och O'Donnell gick, om vi får tro filmen, bakom ryggen på sina rådgivare för att försöka undvika det. Men det var trots allt presidenten som hade sista ordet och befogenhet att bestämma över även militära aktioner. Det gjorde att alla parter, alltifrån militära stabschefer till kongressmedlemmar, på olika sätt försökte påverka honom och hans beslut.

★ Är det amerikanska demokratiska systemet, med en president som har den yttersta makten, ett system att lita på? Vad händer om presidenten har "en dålig dag"? Vilka är politikernas respektive militärens argument?

★ Vita Husets och Pentagons korridorer var under Cubakrisen enbart befolkad av män, åtminstone på de viktiga posterna. De kvinnor vi möter har högst perifera roller i sammanhanget. Än i dag har ingen amerikansk president varit kvinna. Madeleine Albright utnämndes 1997 som första kvinna till USA:s utrikesminister. Diskutera om det politiska spelet skulle skötas annorlunda med fler kvinnor vid makten.

Människorna bakom politikerproffsen

Tretton dagar skildrar presidenten och hans rådgivare som män av kött och blod med såväl svagheter som dåligt självförtroende. Flera scener i filmen berättar om Cubakrisen ur den vanliga människans perspektiv. JFK och hans rådgivare ställs inför ett fruktansvärt dilemma. Deras uppgift är att bestämma över atombomben och därmed världens eventuella framtid. Men de är bara människor...

Tretton dagar visar inte bara insidan av Vita Huset utan försöker också komma bakom fasaderna på de människor som befolkar det. En rad scener exemplifierar detta. RFK berättar till exempel under bilfärden till justitiedepartementet för O'Donnell hur han alltid blir kallad smart och briljant men inte känner sig så. Under krisens mest dramatiska ögonblick önskar han sig bort och vill helst av allt ta med sina döttrar och rida. Scenen visar hur vi alla ibland kan känna oss små och otill-

räckliga.

O'Donnell är den ende person i filmen som vi får följa även som privatperson. Hans fru och barn tycks vara viktiga för honom. Det är hos dem han hämtar styrka när det känns, mildt sagt, motigt på jobbet. Under krisen blir sonens dåliga betyg oväsentliga och i scenen på baseballplanen gör han en ansats att tala om för sin son hur mycket han betyder, men han kommer aldrig till skott.

I scenen då O'Donnell väntar tillsammans med den ryska kvinnan på justitiedepartementet skildras hur de båda kan förstå varandra över nationsgränserna trots pågående konflikt.

★ Vad är det som lockar med det politiska livet med allt vad det innebär av svåra och ödesavgörande beslut? Diskutera varför upphovsmännen till *Tretton dagar* har valt att berätta filmen ur O'Donnells perspektiv.

Medias roll

"Håll pressen utanför." – Det är den första reaktionen hos makt-havarna i Vita Huset då konflikten stegras emellan stormakterna. Inte ens Vita Husets egen presstalesman får veta något. Presidenten fullgör sina ordinarie plikter för att journalisterna inte ska förstå att något är på tok. När han verkligen behövs i Washington drar han på sig en påhittad förkyllning för att ha ett skäl att återvända från ett kampanjmöte i Chicago. Att låta Cubakrisen komma till pressens och därmed allmänhetens kännedom anses fatalt under krisens första dagar.

Men efter några dagar, då presidenten har hunnit fatta beslut om hur han ska agera i konflikten, blir inställningen till press och media en annan. Nu använder han TV-mediet för att nå ut till folket – till sina "fellow citizens" – och för att med egna (eller talskrivarens) ord berätta om krisen. Som president har JFK tillgång till medierna närhelst han önskar tala med "sitt folk".

★ Diskutera vad som händer i samhället i en krissituation. Har allmänheten rätt att få veta vad som händer eller är det bäst att lägga locket på för att inte skapa oro och hysteri? Hur är det i Sverige?

★ Hur reagerar människor inför hot mot världsfreden? Att hamstra varor, att vända sig till högre makter och att värdesätta det de har är exempel som ges i filmen. Diskutera vad som blir viktigt när något fruktansvärt håller på att hända.

Läs vidare om Cubakrisen

Robert F Kennedy, *Tretton dagar* då världen stod stilla, Bonniers, 1968
Ernest R May & Philip D Zelikow, *The Kennedy Tapes – inside the White House during the Cuban Missile Crisis*, The Belknap press of Harvard university press, 1997

Aleksander Furusenko & Timothy Naftali, *One Hell of a Gamble – The Secret History of the Cuban Missile Crisis* Harvard University Press 1997
Här framträder bilden av en värld som stod på randen av ett tredje världskrig och ingendera supermakt insåg hur nära det var.

Nikita Chrusjtjov, *Memoarer – de oensurerade Glasnostbanden*, Wahlströms, 1990

Theodore C Sorenson, *The Kennedy Legacy*, Weidenfeld and Nicolson, 1969
Peter Englund, om Kubakrisen 1962, www.peterenglund.com/textarkiv/kubakrisen texten ursprungligen publicerad i Dagens Nyheter 19.11.1998.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

USA 2001

Manus: David Self efter boken *The Kennedy tapes – inside the White House during the Cuban Missile Crisis*.

Regi: Roger Donaldson

Foto: Andrzej Bartkowiak

Klippning: Conrad Buff

Musik: Trevor Jones

I ROLLERNA

Kenneth P O'Donnell – Kevin Costner

John F Kennedy – Bruce Greenwood

Robert F Kennedy – Steven Culp

Robert McNamara – Dylan Baker

General Curtis LeMay – Kevin

Conway

Adlai Stevenson – Michael Fairman

Dean Rusk – Henry Strozier

Ambassadör Dobrynin – Elya Baskin

Ted Sorensen – Tim Kelleher

TEKNISKA UPPGIFTER

Speltid: 145 minuter

Format: Vidfilm

Ljud: SRD/SDDS/DTS

Censur: 7 år

Svensk premiär: 20 april 2001

DISTRIBUTION

Columbia TriStar, Box 9501, 102 74 Stockholm, Tel 08-555 790 00, fax 08-555 790 50

